

Jeesuse pale

„Et ma otsiksin Sinu palet, et ma võiksin õppida seda leidma ja teistele näitama. Et ma võiksin teada, kuidas leida Sind oma elu tavalistes sündmustes.”

18.03.2018

„Galilea mehed, mis te seisate siin ja vaatate üles taevasse?” [1] Apostlid on hoidnud oma pilgu naelutatuna seal, kus Jeesus neist lahkus. Inglil tuleb neile meelde tuletada, et elu läheb edasi.

Jumala sõnumitooja ei püüdnud nende tähelepanu Õpetajalt eemale tõmmata. Tõenäoliselt tahtis ta neile meelde tuletada, et nüüdsest peavad nad õppima Teda teisel viisil nägema, leidma Teda teistes inimestes ja igapäevastes sündmustes.

Püha Paulus sai aru, mida apostlid mõtlesid, sest ka tema igatses olla koos Kristusega ja näha Teda palgest palgesse. [2] Ent valiku ees seistes eelistas ta jätkata, nii kaua kui Jumal seda soovis, Tema kaemist aimamisi nagu peeglist, [3] kui nõnda võis ta aidata teistel selles Valguses elada. [4]

Ta andis neile, kes tema apostellikust missioonist osa said, oma eeskuju ja sõna jõuga nõu hoida siin maa peal pilk kinnitatuna taevale, kus on Kristus: „Kui te nüüd koos Kristusega olete üles äratatud, siis otsige seda, mis on ülal, kus Kristus istub Jumala paremal käel.” [5] *Quae sursum sunt*

quaerite![6] Otsige seda, mis on üleval! Me tahame teha selle hüüde enesele omaseks, kuid me peame õppima, kuidas seda teha. Nii sageli leiame me oma silmad allapoole vaatamas, liigselt keskendununa mööduvatele reaalsustele.

Me tunnetame, et me vajame teravamad pilku avastamiseks Kristuse kohaolu igas meie elu hetkes. Me armastame seda maailma, meie maailma; paika, kus me kohtume Jumalaga [7] ja me tahame omandada suuremat oskust tajuda Kristuse pilku oma igapäevaste ülesannete juures. Me tahame samuti, et teised võiksid meis Kristust näha; meid liigutab see imeilus võimalus teha Jeesuse pale meie sõprade jaoks kohaolevaks.

Vultum tuum, Domine, requiam![8] Issand, ma igatsen näha Sinu palet! „Issand,” ütleme me Talle, „et ma otsiksin Sinu palet, et ma võiksin

õppida seda leidma ja teistele näitama. Et ma võiksin teada, kuidas leida Sind oma elu tavalistes sündmustes ja tunda ära, et see oled tõesti Sina.”

Võib-olla kuuleme me püha Josemaríat ütlevat: „See Kristus, keda sina näed, ei ole Jeesus. See on parimal juhul sinu häguste silmade loodud armetu kujutis...Puhasta ennast. Tee oma silmavaade selgeks alandlikkuse ja patukahetsusega. Siis...ei ole Armastuse puhas valgus sinu jaoks keelatud. Ning sul saab olema täiuslik nägemine. See kujutis, mida sa näed, on tõepoolest Tema oma – Tema ise!” [9]

Evangeeliumid viitavad mitmel korral Jeesuse pilgule. Soe ja hell pilk; liigutatud ja liigutav, sügavalt läbinägelik pilk, mis tungib inimese südame sügavustesse; pilk, mis õpetab ja parandab, mis ärgitab

meeleparandusele; pilk, mis äratav
äkilise impulsi olla suuremeelne. [10]

Ehk oleme me sageli püüdnud seda
oma palves ette kujutada, et õppida
seda leidma ja muutma see oma
igapäevaelus kohaolevaks. Mõned
inimesed, kes möödusid Kristusest
tema kannatuse tunnil, saavad aidata
meil seda soovi ellu viia.

Ristiteel oli kolmel inimesel Kristuse
palgega eriline lähedus. Teda otsisid
vaid kaks nende seast, kuid ta leidsid
kõik kolm. Me saame õppida kõigilt
kolmelt; igaüks õpetab meile erineval
moel, kuidas suunata oma innukust
nägemaks Jeesuse palet.

Ühes Jumalaemaga, Üksiku Südamega

„Jeesus on vaevalt oma esimesest
kukkumisest tõusnud, kui ta kohtab
oma Pühimat Ema seismas teepervel,
kust Ta möödub.” [11] Evangeelium

ei jutusta meile sellest kohtumisest midagi, kuid Pühakirja vaikimine on tiivustanud kristlaste kujutlusvõimet sajandite vältel. Püha Josemaría esitleb seda nii: „Mõõtmatu armastusega vaatab Maarja Jeesust ja Jeesus Maarjat. Nende silmad kohtuvad ja kumbki valab oma valu teise südamesse.” [12]

Nende armastus on nii intensiivne, et piisab vaid nende silmade kohtumisest, teadmaks, et nad võivad teineteisele loota, valades välja oma tohutut kurbust, sest kummagi süda on võimeline seda vastu võtma. Selle kannatuse keskel lohutas neid sügavalt teadmine, et nad ei ole üksi ja et nad on mõistetud.

„Jeesuse kibe kannatamine voogab Maarja hinge.” [13] See ahastus, mis täidab Maarja hinge, on tema Poja oma, nõnda nagu Maarja ahastus täidab Jeesuse hinge. Nende

südamed on ühendatud nii sügavalt,
et ühe kurbus tuleneb teise
kannatamisest; nõnda toetavad ja
hoiavad nad teineteist.

Kui vaid meiegi samastuksime nii
palju Kristuse tunnetega! Me oleme
sellest kindlasti väga kaugel, kuid me
soovime tulihingeliselt seda
saavutada! Me teame, et seda teed
mööda edasi minnes ei ole me selles
maailmas kurvastustest säästetud,
sest need sisalduvad iga inimese
elus. Kuid meil on alati see vajalik
valgus, et neile vastu astuda, see
kindel pinnas, et neile mitte iialgi
alistuda, vaid nendega rahulikult
meelel silmitsi seista.

Siimeon oli ennustanud, et
Jumalaema hinge läbib mõõk. [14]
Passiooni kuulutamises alates ei
puudu see mõõgahaav Jeesuse Emal
kunagi. Maarja mõistab, et teda
võivad solvata üksnes tema Poja
suunal tehtud solvanguid; ta teab, et

kõik kannatused – ja ka kogu rõõm –
võivad leida oma põhjuse üksnes
Temas.

Jumalaema õpetab meile, et
kurvastustes ja väikestes
ebameeldivustes – mida põhjustavad
erialased, perekondlikud või
sotsiaalsed probleemid – saame me
otsida ja leida Kristuse palet. Ja selle
tulemusena saame me olla täidetud
rahuga isegi kurbuses.

Veronika, Hea Süda

Kiriku traditsiooni järgi läks mõne
aja pärast üks naine Kristusega
kohtuma kavatsusega Tema nägu
puhastada. See on kõik, mida me
teame nõndanimetatud Veronikast.

Võib-olla polnud ta kunagi teadlikult
haaratud soovist Jeesuse palet näha;
ja isegi kui ta seda oli, võib põhjus,
miks ta nüüd Jeesuse palet otsis, olla
palju lihtsam: ta tahtis üksnes aidata

Meest, kes kannatas. Sellegipoolest on see naine, kellest Evangeeliumites juttugi pole, andnud kohase nime soovile Jeesuse palet kaemuslikult vaadelda.

„Õndsad on aga teie silmad, et need näevad/.../ tõesti, ma ütlen teile, palju prohveteid ja õigeid on ihaldanud näha, mida teie näete, ega ole näinud.” [15] Kui need sõnad võiksid käia Veronika kohta, kes viis täide püüdluse, milleni on pürginud nii paljud pühad hinged läbi ajaloo, siis seda tema headuse ja lihtsuse pärast. Tema hea naisesüda ei lasknud tal end „sõdurite jõhkrusel ega inimesi haaranud hirmul eelmale peletada.” [16] Ta keeldus jätma kasutamata võimalust teha üks väike teene. Ja see „armastustegu jättis tema südamesse Jeesuse tõelise kujutise.” [17]

Inimeseks saanud Jumala pale jäi jäljendina sellele linatükile. Kuid

ennekõike jättis see jälje Veronika heale südamele. „Maailma lunastaja kingib Veronikale oma palge eheda kujutise. Riie, millele on jäädvustunud Kristuse pale, saab meie jaoks sõnumiks. See ütleb teatud mõttes: nõnda tugevdab iga ligimese suhtes tehtud heategu, iga tõeline armastuse žest selles inimeses, kes nõnda käitub, sarnastust Maailma Lunastajaga. Armastusteod ei sure. Iga heategu, mõistmine, teenimine jätab inimeste südameile kustumatu jälje ja teeb meid veel enam Tema sarnaseks, kes „loobus iseenese olust, võttes orja kuju.” See kujundab meie identiteeti ja annab meile meie tõelise nime.”

[18]

Kas pole see mitte hõlbus viis Jeesuse palet otsida? Ning kas pole see samuti võimalus teha Kristuse pale teiste jaoks kohaolevaks? Meil võib elus tekkida võimalus teha teistele mõni suur teene, loobuda millestki,

mis on meie jaoks väga kallis, selleks, et teisi aidata. Kuid olenemata sellest, kas niisugused võimalused ilmnevad või mitte, peame me püüdma elada iga päev „hea südamega, mis oleks võimeline teiste inimeste valule kaasa tundma. Üksnes sellise südamega võime me mõista, et tõeline palsam selles maailmas oleva kannatuse ja ahastuse leevendamiseks on armastus, ligimesearmastus. Kõik teised lohutused on vaevu lühiajalised ning jätavad endast järele kibeduse ja lootusetuse maigu.” [19]

Sageli aitab hingedel kõige paremini Issanda armastavat pilku leida just see, kui nad näevad, kuidas tema apostlid – kõigi oma puuduste juures – oskavad märgata teiste vajadusi. Nad teavad, kuidas avastada neid väikeseid detaile, mille puudumise pärast keegi ei kurda; ja ometi, kui need pisiasjad antakse inimestele

soovist neid teenida, kui tänulikud nad siis on!

Kui me tegutseme nõnda, üleloomuliku väljavaatega, siis saavutame me – nii palju kui see on selles maailmas võimalik – oma soovi näha Jeesuse palet. Ning samal ajal aitame me teistel teda leida.

Võib-olla ei märka nad teda kohe ja võtab aega, enne kui nad ta avastavad. Kuid neil ei jää esimesest hetkest alates märkamata, et neis, kes kohtlevad inimesi säärase headuse ja lihtsusega, on „midagi erilist”. Kui me tahame näidata teistele Õpetaja armastavat ilmet, siis peame me püüdma edasi anda lahkust, rahulikkust, rahu, kannatlikkust, lugupidamist, peenetundelistust, kiindumust – isegi, kui me ei oota, et meile samaga vastataks.

Kui me tahame näha teistes Kristuse palet, peame me lähenema neile

lihtsa südamega, sellisega, mis hindab, imetleb ja armastab ühekaupa nii vanemaid, lapsi kui ka, sõpru; süda, mis leiab üles selle, kuidas igaüks neist peegeldab omal moel Jumala headust.

Siimon Küreenest ja kohtumine Ristiga

Sünoptilised evangeeliumid mainivad ka kolmandat isikut, kes kohtus Jeesusega tema teel Kolgatale. Jumalaema ja Veronika otsisid teda; nad tahtsid temaga kohtuda omal initsiatiivil. Siimon Küreenest ei teinud nõnda. Ta oli sunnitud Risti kandma. [20] Evangelistide sõnust aimub tema poolt mõningast vastumeelsust.

See on üsna mõistetav, sest kellelegi ei meeldi olla sunnitud teise koormat enda peale võtma, eriti pärast pikka päevatööd. Püha Markus annab meile mõista, et selle mehe pojad olid

kristlased. [21] „Kõik algas ootamatu kohtumisega Risti juures” [22] – suur õnn, mis sai alguse näilisest ebaõnnest.

Siimoni suhtumise muutus ei olnud tõenäoliselt äkiline, vaid järkjärguline ning ei ole ennatlik arvata, et sel oli palju pistmist Jeesuse palgega. Siimon arvas, et tegemist on kriminaaliga, kuid Jeesuse armastav, tänulik ja rahulik pilk tegid ta relvituks. Esialgu oli ta ärritunud, sest ta vaid „nägi” Tema palet; kuid siis ta „vaatas” hoolikalt ja hakkas mõistma, et hukkamõistetuga Risti jagada oli vaeva väärt.

See, mis paistis esmalt ebameeldiva takistusena tema raskelt väljateenitud puhkusele, oli selle Mehe palge läbi muutunud tasapisi haruldaseks võimaluseks, mis muutis viimaks tema elu. Rist sai tema jaoks, nagu kõigile kristlastele, iseloomulikuks märgiks tema usust;

pääsemise vahendiks; lunastavaks reaalsuseks, mis on lahutamatu Kristuse missioonist. Kristlased on läbi ajaloo vaadanud kiindumuse ja lootusega Risti poole, mis peaks oleme nende elu keskmes ja mis peaks samal põhjusel „seisma altari keskel ning olema nii preestri kui palvetava kogukonna ühine fookuspunkt.” [23]

„Vahel ilmub Rist meie ette, ilma et oleksime seda otsinud: see on Kristus, kes meid otsib.” [24] Seistes silmitsi ootamatu Ristiga, võime me kogeda esmalt soovi see tagasi lükata. See on meie loomuse normaalne reaktsioon ega peaks meis muret tekitama; kuid samuti ei tohiks see takistada meie kasvavat vastuvõtlikkust.

Me teame, et sellistes olukordades, kus me võime end üksikuna tunda, ei jäta Jumal meid. Ta on meie kõrval; me võime teda isegi „näha” ja tema

poole mingil viisil pöörduda. Kuid astugem samm edasi: otsigem seda pilku. Kui me ei rahuldu „nägemisega”, kui me püüame „vaadata” Kristust, kes koos meiega Risti kannab; kui me laseme tal endaga rääkida, siis see, mis paistab esmapilgul ebaõnnena, hakkab paistma uuest küljest ning muudab lõpuks meie elu.

Arusaamine sellest, et tagasilöök võib tähendada sügavamat kohtumist Jeesusega, aitab meil sellele teisiti vastu astuda. Ja siis pole meie rist „enam mistahes Rist: see on...Püha Rist.” [25]

Vultum tuum, Domine, requiram![26]
Issand, ma igatsen näha Sinu palet!
Kolmel inimesel oli Kolgata teel Kristuse palgega eriline suhe. Üksnes kaks neist otsisid teda, kuid ta leidsid kõik kolm. Keegi neist ei jäänud ükskõikseks ega läinud ära tühjalt.

Me saame õppida midagi igaühelt neist ja me tahame seda teha, sest me soovime Jeesuse palet kaemuslikult vaadelda ning aidata teistel seda leida meie igapäevasel teel läbi maailma.

Me tahaksime saavutada sellist südamete ühtsust nagu see on Jumalaemal ja tema Pojal. Me saame aru, et see käib meile üle jõu, kuid me ei loobu oma soovist, sest see tähendaks loobuda Armastusest ning samuti sellepärast, et me saame sel teel kahtlemata edeneda.

Üks võimalus seda teha on kasutada nende teiste Kolgata teel olnud inimeste õpetusi. Hea ja lihtne süda saab paljude inimeste – ennekõike meie endi – jaoks võimaluseks tulla Issandat otsima. Ning Kristuse palge otsimine elu raskustes ja ebaõnnes viib meid järkjärgulisele samastumisele Jumala tahtega. Siis

oleme me võimelised peegeldama
Jeesuse palet.

J. Diéguez

[1] Ap 1:11.

[2] Vrd Fl 1:23.

[3] Vrd 1Kr 12:12.

[4] Vrd Fl 1:25.

[5] Kl 3:1.

[6] *Sealsamas*.

[7] Vrd püha Josemaría. *Vestlused*, nr 113.

[8] Vrd Ps 26:8 (*Vulgata*).

[9] Püha Josemaría. *Tee*, nr 212.

[10] Vrd Mk 10:21, Mk 12:41; Mt 4:18-22, Jh 1:42; Mt 19:16; Mk 3:5; Lk 22:61; Jh 1:38-47.

[11] Püha Josemaría. *Ristitee*, neljas peatus.

[12] *Sealsamas*.

[13] *Sealsamas*.

[14] Vrd Lk 2:35.

[15] Mt 13: 16-17.

[16] Joseph Ratzinger. *Via Crucis Colosseumis* . Suur reede 2005, 6. peatus.

[17] *Sealsamas*.

[18] Johannes Paulus II. *Via Crucis Colosseumis* . Suur reede 2000, 6. peatus.

[19] Püha Josemaría. *Kui Kristus on möödumas* , nr 167.

[20] Vrd Mk 15:21.

[21] Vrd Mk 15:21.

[22] Püha Josemaría. *Ristitee*, 5. peatus.

[23] Joseph Ratzinger. *The Spirit of the Liturgy* . Ignatius Press. 2000. lk 83.

[24] Püha Josemaría. *Ristitee*, 4. peatus.

[25] Püha Josemaría. *Püha Roosipärg* , 4. valurikas saladus.

[26] Vrd Ps 26:8 (*Vulgata*).